

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΕΣ ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
Δ' ΤΑΞΗΣ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ ΚΑΙ ΕΠΑΛ (ΟΜΑΔΑ Β)
ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 17 ΙΟΥΝΙΟΥ 2016
ΑΡΧΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΩΡΙΑΣ

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ

ΘΕΜΑ Α

- A.1** α. Λάθος β. Σωστό γ. Σωστό δ. Σωστό ε. Λάθος
A.2 γ
A.3 δ

ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

ΘΕΜΑ Β

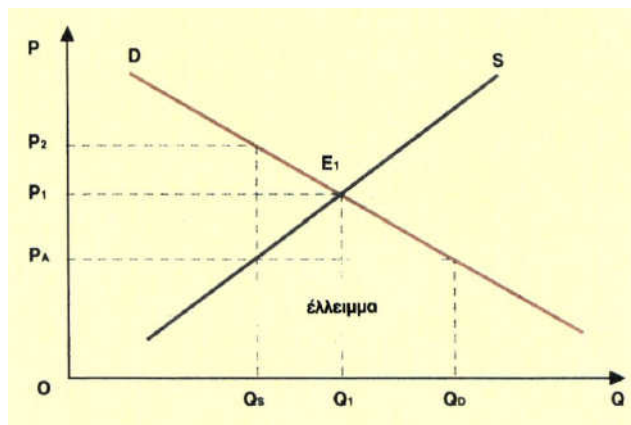
B.1 α. Σκοπός του κράτους με την επιβολή ανώτατης τιμής διατίμησης σε ένα αγαθό είναι η προστασία του καταναλωτή από υπερβολική άνοδο των τιμών (κυρίως σε αγαθά πρώτης ανάγκης).

β. Τις συνέπειες αυτής της παρέμβασης μπορούμε να μελετήσουμε στο διάγραμμα. Αν για ένα αγαθό η καμπύλη ζήτησης είναι D , η καμπύλη προσφοράς S και το σημείο τομής τους είναι το E , η τιμή ισορροπίας είναι P_1 και η ποσότητα ισορροπίας Q_1 . Εάν το κράτος θεωρεί την τιμή P_1 υπερβολική για το συγκεκριμένο αγαθό, γιατί, για παράδειγμα, είναι πρώτης ανάγκης και η υψηλή τιμή του θίγει τις φτωχότερες τάξεις, τότε το υπουργείο Εμπορίου με αγορανομική διάταξη επιβάλλει ανώτατη τιμή πώλησης P_A , η οποία είναι μικρότερη από την τιμή ισορροπίας P_1 . Στην τιμή αυτή οι παραγωγοί είναι διατεθειμένοι να προσφέρουν ποσότητα Q_S , ενώ οι καταναλωτές ζητούν ποσότητα Q_D . Έτσι δημιουργείται έλλειμμα ίσο με τη διαφορά $Q_D - Q_S$. Άμεση, δηλαδή, συνέπεια της επιβολής ανώτατης τιμής είναι η εμφάνιση ελλειμμάτων. Στην περίπτωση αυτή γνωρίζουμε ότι στην αγορά του αγαθού υπάρχει ανισορροπία και τάσεις για άνοδο της τιμής. Εφόσον η τιμή δεν μπορεί να αυξηθεί λόγω της κρατικής παρέμβασης, δεν πρόκειται να υπάρξει ισορροπία στην αγορά του αγαθού. Αν το κράτος έχει τον απόλυτο έλεγχο της προσφερόμενης ποσότητας, μπορεί να διανέμει το αγαθό με δελτία και σε περιορισμένες ποσότητες για κάθε άτομο. Μπορεί επίσης να το διανέμει με σειρά προτεραιότητας, που σημαίνει ουρές στα καταστήματα που το πωλούν.

Αυτό που συνήθως συμβαίνει είναι η δημιουργία "μαύρης αγοράς", δηλαδή το αγαθό πωλείται παράνομα σε τιμή μεγαλύτερη από τη νόμιμη. Στο διάγραμμα βλέπουμε ότι την ποσότητα Q_S , που προσφέρουν οι παραγωγοί, υπάρχουν καταναλωτές που είναι διατεθειμένοι να την πληρώσουν στην τιμή P_2 . Αυτό δίνει τη δυνατότητα στους πωλητές να πωλούν με "καπέλο" πάνω από την ανώτατη τιμή. Το ύψος του καπέλου μπορεί να φτάσει μέχρι τη διαφορά $P_2 - P_A$.

Με την επιβολή ανώτατης τιμής μπορεί να ανατρέπεται η ισορροπία στην αγορά και να δημιουργούνται ελλείμματα και παράνομες αγορές. Αυτό δε σημαίνει ότι το κράτος δεν πρέπει να παρεμβαίνει στη λειτουργία

της αγοράς, όπως αναφέρθηκε πιο πάνω. Η επιβολή ανώτατης τιμής πρέπει να είναι βραχυχρόνια, για να αποφεύγεται η "μαύρη αγορά".

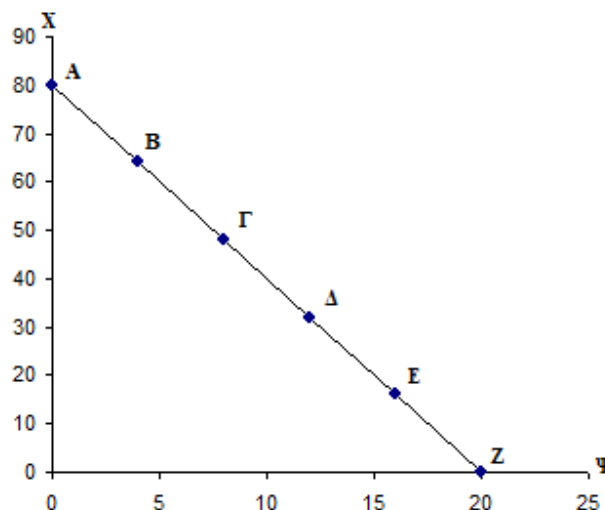
ΟΜΑΔΑ ΤΡΙΤΗ

ΘΕΜΑ Γ

Γ.1

ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ που απασχολούνται στην παραγωγή		ΠΑΡΑΓΟΜΕΝΗ ΠΟΣΟΤΗΤΑ	
X	Ψ	X	Ψ
5	0	80	0
4	1	64	4
3	2	48	8
2	3	32	12
1	4	16	16
0	5	0	20

**A
B
Γ
Δ
E
Z**

Από τα δεδομένα της άσκησης προκύπτει ότι κάθε εργάτης παράγει είτε 16 μονάδες X, είτε 4 μονάδες Ψ. Αυτό δηλώνει ότι οι εργάτες είναι εξίσου αποδοτικοί στην παραγωγή των δύο αγαθών κατά σταθερή αναλογία, κάτι που δικαιολογεί ότι η καμπύλη παραγωγικών δυνατοτήτων είναι ευθεία.

Γ.2 Πρέπει να υπολογίσουμε τη μέγιστη ποσότητα του Ψ όταν παράγονται X = 75 μονάδες προϊόντος :

$$KE_X = \frac{\Delta\Psi}{\Delta X} \Leftrightarrow \frac{12-10}{X-32} = \frac{12-8}{48-32} \Leftrightarrow X = 40$$

	X	Ψ
Γ	48	8
	X	10
Δ	32	12

Άρα η μέγιστη ποσότητα του X είναι **40 μονάδες προϊόντος**.

Γ.3 Πρέπει να υπολογίσουμε τη μέγιστη ποσότητα του Ψ όταν παράγονται X = 92 μονάδες προϊόντος :

$$KE_X = \frac{\Delta\Psi}{\Delta X} \Leftrightarrow \frac{16-\Psi}{30-16} = \frac{16-12}{32-16} \Leftrightarrow \Psi = 12,5$$

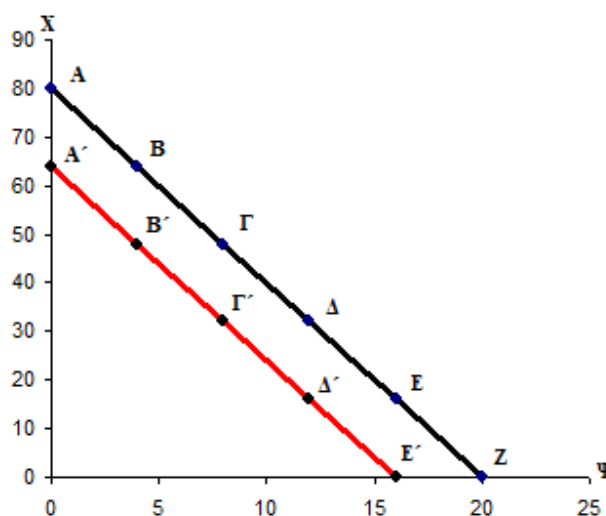
	X	Ψ
Δ	32	12
	30	Ψ
Ε	16	16

Άρα ο συνδυασμός Λ (X = 30 , Ψ = 15) είναι **ανέφικτος** γιατί πρέπει να παραχθούν 15 μονάδες Ψ, ενώ η μέγιστη παραγόμενη ποσότητα για X = 30 είναι 12,5 μονάδες Ψ.

Γ.4

ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ που απασχολούνται στην παραγωγή		ΠΑΡΑΓΟΜΕΝΗ ΠΟΣΟΤΗΤΑ	
X	Ψ	X	Ψ
4	0	64	0
3	1	48	4
2	2	32	8
1	3	16	12
0	4	0	16

Α'
Β'
Γ'
Δ'
Ε'

ΟΜΑΔΑ ΤΕΤΑΡΤΗ**ΘΕΜΑ Δ**

Δ.1 Για κάθε τιμή (P) του αγοραίου πίνακα προσφοράς υπολογίζουμε την αντίστοιχη αγοραία ζητούμενη ποσότητα κάνοντας τη σχετική αντικατάσταση στη δοθείσα συνάρτηση. Έτσι προκύπτει ο ακόλουθος πίνακας για την αγορά του αγαθού:

P	Q _S	Q _D
14	5.000	6.050
15	6.000	6.625
30	6.250	6.250
110	6.300	4.250

Παρατηρούμε ότι για P = 30 η προσφερόμενη ποσότητα ισούται με τη ζητούμενη ποσότητα. Άρα, η τιμή ισορροπίας είναι **P₀ = 30** χρηματικές μονάδες και η ποσότητα ισορροπίας είναι **Q₀ = 6.250** μονάδες προϊόντος.

Δ.2 α. Από τον πίνακα αγοραίας προσφοράς διαιρούμε όλες τις προσφερόμενες ποσότητες με το πλήθος των 50 επιχειρήσεων και προκύπτει ο ακόλουθος πίνακας ατομικής προσφοράς:

P	Q _S
14	100
15	120
30	125
110	126

β. Είναι γνωστό ότι για την κατασκευή ενός πίνακα προσφοράς ισχύει ότι $P = MC_{\text{ανερχόμενο}}$. Οπότε, κάνοντας και τους ανάλογους υπολογισμούς, προκύπτει ο ακόλουθος πίνακας:

MC (=P)	Q	VC
14	100	1.400
15	120	1.700
30	125	1.850
110	126	1.960

$$MC_{120} = 15 \Leftrightarrow \frac{VC - 1.400}{120 - 100} = 15 \Leftrightarrow VC_{120} = \mathbf{1.700}$$

$$MC_{125} = 30 \Leftrightarrow \frac{VC - 1.700}{125 - 120} = 30 \Leftrightarrow VC_{125} = \mathbf{1.850}$$

$$MC_{126} = 110 \Leftrightarrow \frac{VC - 1.850}{126 - 125} = 110 \Leftrightarrow VC_{126} = \mathbf{1.960}$$

γ. Η επιχείρηση επιθυμεί να αυξήσει την παραγωγή της από 100 σε 122 μονάδες προϊόντος.

Q	VC	MC
120	1.700	
122	VC	30
125	1.850	

$$\frac{VC-1.700}{122-120} = 30 \Leftrightarrow VC_{122} = 1.760$$

Το μεταβλητό κόστος θα αυξηθεί κατά :

$$1.760 - 1.400 = \mathbf{360} \text{ χρηματικές μονάδες}$$

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΑΜΑΡΙΝΟΣ οικονομολόγος – εκπαιδευτικός – www.economics.edu.gr